

Pr. ANottow

02 02-09

Mulle

JÕELÄHTME VALLAVALITSUS

Harjumaa Keskkonnateenistus

Viljandi mnt 16

TALLINN 11216

Teie 20.11.2008 nr 30-9-3/49757-2

Meie 28.01.2009 nr 19-2/3721-3

Arvamuse avaldamine Vao Paas OÜ kaevandamise loa otsuse eelnõu taotluse kohta lubjakivi karjääri ehituslubjakivi kaevandamiseks

Vao Paas OÜ esitas Harjumaa Keskkonnateenistusele 26.10.2004.a kirjaga nr 101 maavara kaevandamise loa taotluse Jägala lubjakivimaardla Jägala lubjakivi mäeeraldisele. Jägala lubjakivikarjäär paikneb Jõelähtme vallas Harjumaal, Ruu ja Kaberla küla vahelisel riigi metsamaal (Anija metskond, 24505:002:0103).

Harjumaa Keskkonnateenistus algatas 08.11.2004.a kirjaga nr 30-12/1/4305 keskkonnamõju hindamise protsessi. Keskkonnamõju hindamise aruanne kiideti heaks 22.09.2008.a kirjaga nr 30-11-3/39869. Vastavalt keskkonnamõju hindamise tulemusena esitasid OÜ Vao Paas 29.10.2008.a kirjaga nr 50 parandatud maavara kaevandamise loa taotlused. Taotlus on avalikustatud Ametlikes Teadaannetes 04.11.2008.a. Avalikustamise käigus täiendavaid ettepanekuid ning seisukohti ei laekunud.

Ruu lubjakivikarjäär ja selle teenindusmaaga määratud maa-ala omab katastritunnust 24505:002:0103 ning riigivara registri numbrit 01007086. Riigivara registri kohaselt on riigivara valitsejaks määratud Keskkonnaministeerium ning volitatud esindajaks Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §6 lõike 2 punktide 2 ja §6 lõikele 3 peab loa andja tegema otsuse, kas kavandataval tegevusel on oluline keskkonnamõju lähtudes lähimbruse keskkonnatingimustest, tegevuse iseloomust, tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkusest jne. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §3 punkt 4 sätestab, et pealmaa kaevandamine suuremal kui 25 ha alal on keskkonnamõju hindamine kohustuslik.

Taotletava mäeeraldise teenindusmaa pindala on 50,04 ha sh. mäeeraldise pindala 30,31 ha. Taotletav ala on suurem kui 25 ha ning antud alal on läbi viidud keskkonnamõju hindamine. Ehituslubjakivi aktiivse tarbevaru suuruseks on 3028 tuh.m³, millest kaevandatav on 3028 tuh.m³. Antud karjääri avamine on oluline Harjumaa Keskkonnateenistuse seisukohalt, kuna viimaste aastate majanduskasvuga on seotud nii tööstuse-, tee- kui ka elamuehituse mahtude kasv, mis omakorda on suurendanud ehitusmaterjalide tarbimist.

OÜ Vao Paas'i poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva keskkonnamõju hindamise aruanne kiideti Harjumaa Keskkonnateenistuse poolt 22.09.2008.a kirjaga nr 30-11-3/39869.

Jõelähtme küla
74202 HARJUMAA
e-mail: lia@joelahtme.ee

Vallavanem 605 4850
Vallasekretär 605 4885
Maa-amet 605 4852
Faks 603 3040

Reg.nr. 75025973
a/a 10002018903006
Eesti Ühispank

Uuendatud Euroopa Liidu Säästva Arengu Strateegia peab peamiseks väljakutseks järk-järgult muuta meie praeguseid säästva arenguga kokkusobimatuid tarbimis- ja tootmisviise ning killustatud lähenemist poliitika kujundamisele. Kui on ebakindlust, kasutatakse ettevaatuspõhimõtet. Kui valitseb teaduslik ebakindlus, siis tuleb rakendada hindamismenetlusi ja võtta asjakohaseid ennetusmeetmeid. Eriti keeruline olukord on tekkinud Tallinna piirkonna looduslike ehitusmaterjalidega varustamisel, seepärast on Keskkonnaministeerium tellinud "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010–2020". Ehitusmaavarade arengukava esitatakse kinnitamiseks Vabariigi Valitsusele. Kinnitamise kavandatud tähtaeg on august 2009. Ehitusmaavarade kasutamise põhieesmärk on ehitusmaavaradega varustatuse tagamine, võttes arvesse nende nõuetekohast kvaliteeti, optimaalset hinda ning minimaalset võimalikku veokaugust.

Ehitusmaavarade arengukavas selgitatakse välja ehitusmaavarade potentsiaalsed kaevandamispiirkonnad ja määrata eeskätt riigi huvist lähtuv kaevandamise kord ja maht.

Ehitusmaavarade arengukava koostamist koordineerib Keskkonnaministeerium.

Arengukava töötatakse välja koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Rahandusministeeriumiga.

Kaevandamine muudab loodust ning seejuures tuleb arvestada üldsuse ootusega, et kaevandatud aladel kujundatakse vähemalt kaevandamisest samaväärne maastik.

Selle seisukoha arvestamine saab edaspidise kaevandamise kavandamisel võtmeküsimuseks.

Harju maakonnas moodustab Tallinna lähiümbruse ehituslubjakivi ja ehitusliiva varu üle 50% kogu Eesti aktiivsest varust. Olemasolevate mäeeraldiste varu jätkub veel vaid ligi 18 aastaks.

Ehitusmaavarade arengukava ülesanne on kirjeldada praegusest olukorrast lähtudes parimat võimalikku ehitusmaavarade kasutamise arenguperspektiivi järgmise üheteistkümne aasta jaoks. Arengukavaga koos koostatakse rakendusplaan kolmes etapis.

Ehitusmaavarade arengukava rakendamise periood hõlmab ühteist aastat, siis kindlasti areneb selle aja jooksul maavarade uurimise, kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia, samuti maavara kasutamise võimalused. Seetõttu on võimalik, et rakendusplaani teise ja kolmanda etapi koostamisel korrigeeritakse ka arengukavas esialgu esitatud eesmärke ja nende täitmise tingimusi.

I planeeritav eesmärk: tagada Eesti tingimustes riigi infrastruktuuri optimaalne funktsioneerimine ja areng ning tarbijate nõuetekohane varustamine ehitusmaterjalidega.

II planeeritav eesmärk: ehitusmaavarade kaevandamise ja kasutamise efektiivsuse suurendamine ning võimalike alternatiivsete ehitusmaterjalide kasutuselevõtt.

III planeeritav eesmärk: ehitusmaavarade kaevandamise ja kasutamise keskkonnamõju vähendamine.

Ehitusmaavarade arengukava koostamise protsess on avalik, sellesse kaasatakse asjaomaste riigiasutuste ja ettevõtete, organisatsioonide ning mittetulundusühingute esindajad jt protsessist huvitatud isikud.

Territooriumi planeerimine pole võimalik ilma sotsiaalse, majandusliku ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna tasakaalustatud käsitluseta, st üldise sotsiaal-majandusliku arengu prognoosi/kava ja territoriaalse arengu prognoosi sünteesita, mille koostamise avalikku protsessi tuleb kaasata kõik võimalikud huvigrupid.

1992. aastal toimunud Rio Konverents, mis teadvustas säästva arengu põhimõtte, tõi kaasa keskkonnaaspektide veelgi suurema tähtsustamise arengukriteeriumina.

Eesti Vabariigi põhiseaduse järgi on igaüks kohustatud säästma elu- ja looduskeskkonda ning hoiduma sellele kahju tekitamast.

AS EESTI PÕLEVKIVI POOLT TOODETAV KILLUSTIK

Tootmisüksus	Frakts.	Kv. klass	Eeldatav tootmismahut (tuh.tn)				Hind (kr/tn)			Märkused
			2007	2008	2009	2010	materjal	transport*	kokku	
Aidu karjäär	4-16	4	100	150	175	175	60	45	105	Tootmine planeeritud kuni aastani 2014
	16-32	4	80	120	140	140	60	45	105	
	32-40	4	20	30	35	35	60	45	105	
	kokku:		200	300	350	350				
Estonia kaevandus	4-20	pole	250				30	65	95	Tootmine planeeritud järgmised 30 aastat, uus killustiku tootmisliin käivitub 2008.a. kevadel, saab teha fraktsioone vastavalt vajadusele
	16-63	pole	250				18	65	83	
	4-70	4		700	1 500	2 000	40	65	105	
	kokku:		500	700	1 500	2 000				
Viru kaevandus	0-100	pole					1	55	56	Hetkel killustikku ei toodeta, vaid fraktsioneeritakse aheraine, plaanis toota aga eri fraktsioone mobiilselt, juba sel suvel
	100-300	pole					1	55	56	
	4-70	4		700	700	700	50	55	105	
	kokku:		0	700	700	700				
Narva karjäär	0-300	pole	200	200	200	200	40	65	105	Aherainet hetkel ei kasutata, uurime võimalusi
	kokku:		200	200	200	200				
	KOKKU:		900	1 900	2 750	3 250				

* - transpordi hind antud Ülemiste jaamani, Tallinnas kõikumised 43-55 kr. vahel

Territoriaalsel planeerimise puhul, kus otsused sünnivad valdavalt kaalutlemise tulemusel, on õigem rääkida kaalutluskohustusest, sest planeerimise sisulisest spetsiifikast tulenevalt ei ole kaalutlemine planeerimisel ainult õigus, vaid ennekõike just kohustus.

Seda rõhutab ka riigikohtu otsus 3-3-1-62-02, mille kohaselt "KOKS §-st 22 lg 1 p 33 ja PES §-st 24 lg 2 ei tulene üksnes kohaliku omavalitsuse õigus planeerimisdiskretsiooni teostada, vaid ka kohustus diskretsioonivolitust kasutada, tehes seda õiguspäraselt ja otstarbekalt.

Kavandatava tegevuse ja selle reaalsete alternatiivsete võimaluste keskkonnamõju hindamise aruandes puudub analüüs võimalike Ruu külas lubjakivi karjääri ehituslubjakivi kaevandamise alternatiivide kohta.

Eesti Põlevkivi AS kavandab lähiajal suurendada killustiku tootmisvõimsused kogusteni mis rahuldavad kogu Eesti vajaduse. Olemas on IV klassi killustiku kasutamise võimalus ka poorses asfaltbetoonsegus PAB 16 (nii on lubatud Asfaldinormides AL ST 1-02).

Enne "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020" valmimist ja heakskiitmist puuduvad Jõelähtme Vallavolikogul olulised kaalutlused seal hulgas alternatiivide kohta, milleta ei ole võimalik teha kvalifitseeritud kaalutlusotsuseid Väo Paas OÜ kaevandamise loa taotluse kohta ehituslubjakivi kaevandamiseks Ruu külas.

Mäeeraldise piires ei ole kultuurimälestisi ega muinsuskaitseala objekte ning neist tulenevaid kasutamiskitsendusi. Lähimad looduskaitse objektid asuvad maavara kontuurist 290 m kaugusel ja neid lubjakivi kaevandamine ei ohusta. Samuti ei ole kaitsealuseid loomaliike, kivistisi ega mineraale ning mäeeraldise ei jää Natura 2000 võrgustiku alale. Alal on tuvastatud ühe palu-karukella taime (II kategooria) ning palu-karukella ja aas-karukella hübriidi kasvukoht. Vastavalt ekspertiisarvamusele on Harjumaa keskkonnateenus seisukohal, et selle ühe palu-karukella ümber istutamine pole otstarbekas. Ala idaosas paikneval rannamoodustisel kasvavas vanas männikus esineb III kategooria kaitsealune käpaline roomav öövilge. Taime kasvukohas ei ole moodustatud looduskaitsealuse §10 lg2 kohast kaitsealuse liigi püsielupaika, tegemist ei ole maakonna piires esindusliku kasvukohaga. Vastavalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule asub kaevandatav karjäär Harju maakonna rohevõrgustiku piirkonna suure tuumala servas. Karjääri rajamisega ei lõigata läbi rohevõrgustiku koridori, küll aga väheneb ajutiselt tuumala pindala. Kuid võttes arvesse tuumala suurust, ei põhjusta selle ajutine vähenemine olulist mõju rohevõrgustiku toimimise tingimustele ja funktsioneerimisele ning sidususe ja terviklikkuse säilimisele. Karjääri korrastamise järgselt toimib ala taas rohevõrgustiku tuumalane. Ala ei kuulu väärtuslike loodus- ja puhkemaastike piiridesse.

Tutvudes Harjumaa Keskkonnateenistuse poolt heaks kiidetud Jägala lubjakivimaardla I ploki Ruu uuringualal leviva lubjakivi kaevandamise keskkonnamõju hindamise aruandega selgus, et puudub uuring Kaberla oja maksimaalse vee vooluhulga kohta, mida võimaldaks jõe säng.

Jägala lubjakivimaardla I ploki Ruu uuringualal leviva lubjakivi kaevandamise keskkonnamõju hindamise aruandes puudub informatsioon, et protsessi oleks kaasatud Kuusalu Vallavalitsus, mis ei ole kooskõlas Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtusse pöördumise konventsiooniga, kuna Kaberla oja läbib Kuusalu valla territooriumi.

Teeme ettepaneku kasutada Jägala lubjakivimaardla I ploki Ruu uuringualal lubjakivi kaevandamist keskkonda säästvat tehnoloogiat lubjakivi kaevandamisel freesimise meetodil.

Arvestades eeltoodut ning võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §3 punkti 1, maapõueseaduse §28 lõike 3, Looduskaitse-seaduse § 51, keskkonnaministri 6. mai 2005 määruse nr 36 "Maavara kaevandamisloa taotluse vorm, kaevandamisloa taotlusele, seletuskirjale ja graafilisele lisale esitatavad täpsustatud nõuded, kaevandamisloa andmise, muutmise ja ümberregistreerimise menetlustoimingute tähtajad ja kaevandamisloa vorm" §4 lg 5, Keskkonnaministri 09.10.2002 määrusega nr 58 "Lõheliste ja karpkalalaste elupaikadena kaitstavate veekogude nimekiri ning nende veekogude vee kvaliteedi- ja seirenõuded ning lõheliste ja karpkalalaste riikliku keskkonnaseire jaamad", Harjumaa Keskkonnateenistuse kirja 20.11.2008 nr 30-9-3/ 49757-2, Jõelähtme Vallavalituse kirja Harjumaa Keskkonnateenistusele 24.10.2008 nr 19-6/2911-1, Harjumaa Keskkonnateenistuse kirja 10.11.2008 nr 30-11-3/39869-5, Jõelähtme valla üldplaneeringut, mis on kehtestatud 29.04.2003.a. Jõelähtme Vallavolikogu otsusega nr. 40, Jõelähtme Vallavolikogu Keskkonna – ja muinsuskaitse komisjoni arvamust 18.12.2008 ning Jõelähtme Vallavolikogu Säästva arengu komisjoni arvamust 22.01.2009

Jõelähtme Vallavolikogu peab põhjendamatuks Vao Paas OÜ lubjakivi kaevandamise loa taotluse rahuldamist ja loa väljastamist ehituslubjakivi kaevandamiseks seoses oluliste kaalutluste puudumisega ning Ruu külla kavandatava lubjakivi karjäärile alternatiivide uurimise puudumisega.

Lugupidamisega,

Väino Haab

Volikogu esimees

Priit Adler, 605 4851

priit.adler@joelahtme.ee